

[Moduluppgift 10]

Lös $\frac{\partial^2 u}{\partial t^2} = 4 \frac{\partial^2 u}{\partial x^2}$ i området.

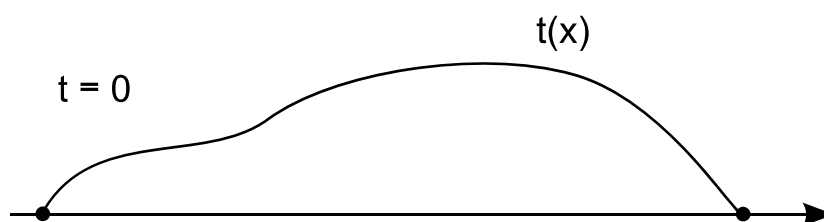
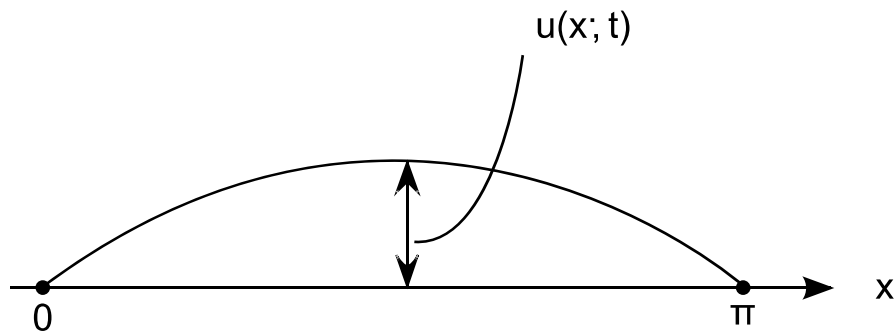
$$0 < x < \pi, \quad t > 0$$

(vågekvationen)

Med randvillkor $u(0; t) = u(\pi; t) = 0$

och begynnelsevillkor $u(x; 0) = \sin^2 x + 4 \sin 4x = f(x)$

$$\left(\frac{\partial u}{\partial t} \right)_{t=0} = 0$$

Använd separation av variabler.

Söker $u(x; t) = X(x)T(t)$

Sätter in i ekvationen:

$$X(x) \cdot T''(t) = 4X(x)T(t)$$

$$\frac{T''(t)}{4T(t)} = \frac{X''(x)}{X(x)}$$

VL beror ej av x.

HL beror ej av t.

Det innebär att $HL = VL = \text{"konstant"} = \lambda$.

$$T''(t) - 4T(t)\lambda = 0$$

$$X''(x) - X(x)\lambda = 0$$

$$\text{Löser } X'' - \lambda X = 0$$

Formen av lösningen beror på λ .

För att villkoret $u(0; t) = u(\pi; t) = 0$ ska vara uppfyllt måste $X(0)T(t) = 0$ för alla t samt att $X(\pi)T(t) = 0$ för alla t.

$$X(0) = X(\pi) = 0$$

Vi får randvärdesproblem:

$$X'' - \lambda X = 0 \quad X(0) = X(\pi) = 0$$

Karakteristisk ekvation:

$$r^2 - \lambda = 0 \quad \Leftrightarrow \quad r = \pm\sqrt{\lambda}$$

Fall 1: $\lambda > 0$:

$$X_1(x) = A_1 e^{\sqrt{\lambda}x} + B_1 e^{-\sqrt{\lambda}x}$$

$$X(0) = 0 \Rightarrow A_1 + B_1 = 0$$

$$X(\lambda) = 0 \Rightarrow A_1 = B_1 = 0$$

$$A_1 = B_1 = 0$$

Fall 2: $\lambda = 0$:

Ger oss ekvationen $X'' = 0$

$$X_2 = A_2 x + B_2$$

Villkor:

$$X(0) = 0 \Rightarrow 0 \cdot A_2 + B_2 = 0 \Leftrightarrow B_2 = 0$$

$$X(\lambda) = 0 \Rightarrow \pi \cdot A_2 + 0 = 0 \Leftrightarrow A_2 = 0$$

$$A_2 = B_2 = 0$$

Fall 3: $\lambda < 0$:

$$r = \pm i\sqrt{-\lambda}$$

$$X_3(x) = C_1 \cos(\sqrt{-\lambda} x) + C_2 \sin(\sqrt{-\lambda} x)$$

$$X(x) = \underbrace{X_1}_0 + \underbrace{X_2}_0 + X_3 = C_1 \cos(\sqrt{-\lambda} x) + C_2 \sin(\sqrt{-\lambda} x)$$

Randvillkor: $0 = X(0) = C_1$ Det vill säga:

$$X(x) = C_2 \sin(\sqrt{-\lambda} x)$$

$$X(\pi) = C_2 \sin(\sqrt{-\lambda} \pi) = 0$$

$$C_2 \neq 0 \quad \sin(\sqrt{-\lambda} \pi) = 0 \quad \sqrt{-\lambda} \pi = n \cdot \pi, \quad n \in \mathbb{R}$$

$$\sqrt{-\lambda} = n \quad -\lambda = \pm n^2 \quad \lambda = \pm n^2$$

Vi får icke-triviala lösningar

$$X(x) = C \sin nx$$

Vi löser T.

$$T'' - 4\lambda T = 0$$

$$r^2 - 4\lambda = 0$$

$$r = \pm \sqrt{4\lambda} = \pm \sqrt{-4n^2} = \pm i2n \sim i2n \quad \because z \sim \bar{z}$$

$\lambda > 0$:

$$T(x) = D_1 \cos 2nt + D_2 \sin 2nt$$

Således för varje heltal, n , är

$$u(x, t) = X(x) \cdot Y(y) = C_2 \sin nx \cdot (D_1 \cos 2nt + D_2 \sin 2nt)$$

Om $u_1, u_2, u_3, \dots, u_k$ är lösningar till ekvationen och uppfyller villkoren samt är linjärt oberoende så är $u(x; t) = u_1(x; t), u_2(x; t), u_3(x; t), \dots, u_k(x; t)$ också en lösning.

$$u(x; t) = \sum_{n=1}^{\infty} u_n(x; t) = \sum_{n=1}^{\infty} \sin nx \cdot (A_n \cos 2nt + B_n \sin 2nt)$$

$$(A_n = C_{2;n} \cdot D_{1;n}, B_n = C_{2;n} \cdot D_{2;n})$$

Låt oss välja A_n och B_n så att, de snart definierade, (†) och (‡) uppfylls.

$$u(x; 0) = \sum_{n=1}^{\infty} A_n \sin nx = (\dagger) = \sin 2x + 4 \sin 4x$$

$$A_2 = 1, \quad A_4 = 4, \quad \text{resten } A_n = 0$$

För att bestämma B_n , använd:

(‡)

$$\frac{\partial u}{\partial t} = \sum_{n=1}^{\infty} (-2nA_n \sin nt + 2nB_n \cos 2nt) \sin nx$$

$$0 = \left(\frac{\partial u}{\partial t} \right)_{t=0} = \sum_{n=1}^{\infty} 2nB_n \sin nx$$

Alla $B_n = 0$.

Vi har alltså

$$u(x; t) = \cos 4t \cdot \sin 2x + 5 \cos 8t \cdot \sin 4x$$

Ungefär samma problem som ovan.

$$(\dagger) : \left(\frac{\partial u}{\partial t} \right)_{t=0} = g(x)$$

$$g(x) = \begin{cases} 5, & \frac{\pi}{4} < x < \frac{3\pi}{4} \\ 0, & \text{för övriga } x \end{cases}$$

Man för på samma sätt som ovan.

Bestämmer A_n på samma sätt.

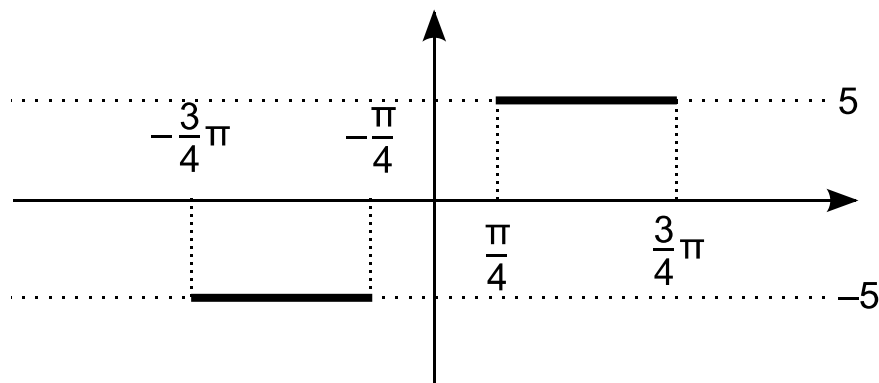
För att bestämma B_n :

$$\left(\frac{\partial u}{\partial t}\right)_{t=0} = \sum_{n=1}^{\infty} 2nB_n \sin nx = g(x)$$

Utveckla $g(x)$ i sinusserie.

För detta behöver vi att $g(x)$ är udda.

Låt oss ändra $g(x)$ utanför $[0; \pi]$ och definiera den som udda och periodisk.

$g(x)$ kan utvecklas som $g(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{10}{\pi} \left(\cos \frac{3\pi n}{4} - \cos \frac{\pi n}{4} \right)$.

(‡) ger:

$$\sum_{n=1}^{\infty} 2nB_n \sin nx = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{10}{\pi} \left(\cos \frac{3\pi n}{4} - \cos \frac{\pi n}{4} \right) \sin nx$$

Hitta B_n genom att identifiera koefficienterna.